

Икки ийд намози ҳақида | Фиқҳ дарслари (257-дарс)

19:00 / 23.11.2023 2602

لُكْأِيْ نَأْ رْطِفْلِ مَوِيْ بِدُن
لَسْتْعَيْ وَكَاتْسَيْ و
نَسْحَأْ سْبَلَيْ وَبَيْ طَتَيْ و
مُثُهَرْ رْطِف يَدُؤِيْ وَهَبَأْيَت
الَّوْ .يَلْصُمْلَا يَلِإْجُنْخَي
يَفِهَتَالَّصَلْبَقُ لَفَنْتَي
طُورْشَأَهَلَ طِرْشَوْ .يَلْصُمْلَا

اَلِّيْ اَدَأْ وَبُوْجُوْ مُجْلِا
هَبْطُخْلِا

سْمِشْلِ اَعْافِتْرِنِمْ اَهْقَوْ وَ
اَثْاَلَثُرْبَكُيَّ وَ، اَهْلَاَوْزِيْلِا
ءَانْثِلِ اَدْعَبْ هَيَّدِيْعِفَارِ
هَيَّنْاثِلِ اَعْكَرِلِا يَفْرْبَكُيَّ وَ
اَدْغِيْلِصُيَّ وَ، هَءَارْقُلِ اَدْعَبْ
اَلُمَامِلِا يَلِصِ اَذِلِ وَرْدُعِبْ
هَحْضَمِلِا وَ، دَحْمِاهِيْضْقِيَّ
بِدُنْ نِكَلِ، رْطِفِلِكِ
يَلِصُيَّ نِهِيْلِكِسِمِلِا
قِيْرِطِلِا يَفْمِرْهِجِرْبَكُيَّ وَ
رْدُعِبِمِاهِيَّهَثِلَثِ يَلِصُيَّ وَ

هَتْبُطْخ يَفْمِلْعُي وَهْرِيَعَ وَ
قِيرْشَتْلَارِي بْكَتْ
مَاكْحَأْمَثَ وَهَيْحَضْأَلَأَوْ
مُويَعْأَمْتْجَا أَلْهَرْطِفْلَا
نِي فِقْأَولَابْأَهْبَشَتْهَفَرَعْ
هَرْبَكَأَهْلَلَا هُلْوَقْبَجَيَ وَ
هُلَلَا أَلْإَهَلَلَا هَرْبَكَأَهْلَلَا
هَرْبَكَأَهْلَلَا هَرْبَكَأَهْلَلَا وَ
مُويَرْجَفْنَمْدَمْحَلَلْهَلَلَ وَ
يَدْأِصْرَفْلُكَبِي قَعْهَفَرَعْ
يَلَعْهَبَحَتْسُمْهَعْأَمْجَبْ
هَيَدَتْقُمْ وَهَرْصَمْلَابْمِي قُمْلَا
هَدَتْقُمْهَرْفَا سُمْيَلَعَ وَهَلْحَرَبْ

دِيْعَلِ الرْصَعِ الْإِمْرُقْمَب
مَأْرِخِ الرْصَعِ الْإِلَاقَو
الْوُلْمُعْيِهِبَوْقِيرْشَتَلَا
كَرَتْوَلَوْمَتْوَمْلَأُعَدِي
إِمْرُمَوْ.

Фитр куни таом ейиш, мисвок ва ғусл қилиш, хушбўй суртиш ва энг яхши кийимларини кийиш ва садақаи фитрини бериш мандубдир.

Сўнгра намозгоҳга чиқади. Намозгоҳда ийд намозидан олдин нафл ўқимайди.

Ийд намозининг вожиблик ва адо этиш шартлари худди жуманинг шартлари кабидир. Фақат хутба бундан мустасно.

Ийд намозининг вақти қуёш кўтарилгандан то заволгача.

Санодан кейин қўлини кўтариб, уч марта такбир айтади. Иккинчи ракъатда қироатдан кейин такбир айтади. Узр бўлса, эртасига ўқийди. Уни имом ўқиганидан кейин ҳеч ким қазосини ўқимайди.

Қурбонлик худди Фитр кабидир. Лекин намозни ўқигунича таом ва шаробдан ўзини тийиши мандубдир.

Йўлда овоз чиқариб такбир айтади. Узрли ёки узрсиз уч кунгача ўқиса бўлади.

Хутбасида такбири ташриқ ва қурбонлик ҳақида таълим беради. Ийди фитрда эса садақаи фитр ҳақида таълим беради.

Арафа куни Арафотда тўпланганларга ўхшаб тўпланиш йўқ.

Арафа кунининг бомдодидан бошлаб ийднинг асригача мустаҳаб бўлган жамоат илиадо этилган ҳар фарзниң ортидан мисрда муқим бўлган киши, эркакка иқтидо қилган аёл ва муқимга иқтидо қилган мусоғир учун «Аллоҳу акбар! Аллоҳу акбар! Лаа илааҳа иллаллоҳу! Валлоҳу акбар! Аллоҳу акбар! Ва лиллаҳил ҳамд»ни айтиш можибдир.

Имом Абу Юсуф ва имом Муҳаммад «Ташриқ кунларининг охирги асригача» деганлар ва шунга амал қилинади. Агар имом тарқ қилса ҳам, муқтадий уни тарқ қилмайди.

«Ийд» сўзи «қайтиш» маъносини билдиради. Байрамлар қайта-қайта келгани учун «ийд» деб номланган. Энг мухими, икки ийд кунлари Аллоҳ таолонинг кўплаб хайру баракаси мўмин-мусулмонларга қайта-қайта келади.

Ҳанафий мазҳабида ийд намозлари «вожиб», дейилган.

Бу намоз ҳанбалий мазҳабида фарзи кифоя, моликий ва шофеъий мазҳабларида суннат дейиллади.

«Ииди Фитр» Рамазон рўзасининг тамом бўлгани муносабати илида хурсанҷчилик ва шукрни изҳор қилиш учун шариатга киритилган байрамдир.

«Ииди Қурбон» эса ҳажж ибодатларининг тамом бўлгани муносабати илида Аллоҳнинг йўлида ҳар қандай қурбон беришга тайёрликни изҳор қилиш учун шариатга киритилган байрамдир.

Аллоҳ таоло Кавсар сурасида:

وَأَنْحَرُ لِرِبِّكَ فَصَلِّ الْكَوْثَرَ أَعْطِينَاكَ إِنَّا

«Албатта, Биз сенга Кавсарни бердик. Бас, Роббингга намоз ўқи ва жонлиқ сўй», деган (1-2-оятлар).

لَاقْهُنَعُهُلَلا يَضَرِسَنَأْنَع
هُلَلا يَلَصَهُلَلُو سَرَمَدَق
مُهَلَّوَهَنِيَدَمْلَاهَلَسَوَهَيَلَع
أَمْهِيَفَنُوبَعْلَيَنَأَمْوَي
نَأَمْوَيْلَرَنَأَدَهَأَمْهِلَاقَف
أَمْهِيَفُبَعْلَنَأَنُكْ: أُلَاق
لُو سَرَلَاقَفِهَيَلَهَجَلَلا يَف
هَيَلَعُهُلَلا يَلَصَهُلَلا
مُكَلَّدَبَأَدَقَهُلَلَاهَنِإَهَلَسَو
مُهَيَأَمْهُنَمْرِيَخَأَمِهَب
هَأَورِهَطِفَلَاهَمْوَيِوَهَحَضَلَاه
هَنَسَلَاهَحَصَأَ

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Мадинага келганларида улар икки кунда ўйнар әдилар.

«Бу иккиси қандай кун?» деб сўрадилар.

«Жоҳилиятда ўйнайдиган кунимиз эди», дейишди.

Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

**«Албатта, Аллоҳ сизларга у иккиси ўрнига улардан кўра яхши –
Қурбонлик куни ва Фитр кунини берди», дедилар».**

«Сунан» эгалари ривоят қилишган.

Энди «Мухтасари Виқоя»да келган матнни шарҳлашга ўтайлик.

**Фитр куни таом ейиш, мисвок ва ғусл қилиш, хушбўй суртиш ва энг
яхши кийимларини кийиш ва садақаи фитрини бериш мандубдир.**

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5
октябрдаги 03-07/7013-рақамли холосаси асосида чоп этилган.